
C.Y.S.A.G. - CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL 23/11/21

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Paul J. Rowlinson (Cadeirydd)

Aelodau Cyngor Gwynedd: Y Cyngorwyr Menna Baines a Selwyn E Griffiths

Cristnogion a Chrefyddau Eraill: Eirian Bradley Roberts (Yr Eglwys Gatholig)

Swyddogion: Einir Rh Davies (Swyddog Cefnogi Aelodau), Buddug Mair Huws (Swyddog Gwella Ansawdd Addysg Gynorthwyol a Chlerc CYSAG), Cyfieithwyr

Yn Bresennol ar Gyfer Eitem 6: Libby Jones, Ymgynghorydd Addysg Grefyddol, Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam

Cadarnhawyd, gan fod nifer o ymddiheuriadau ac absenoldebau nad oedd cworwm ac na fyddai modd i'r Pwyllgor wneud unrhyw benderfyniadau, ond y byddai y cyfarfod yn parhau a materion yn cael eu rhannu er gwybodaeth.

Rhoddodd y Cynghorydd Selwyn E Griffiths deyrnged arbennig i'r Cynghorydd Pat Larsen a'r Cynghorydd Wyn Meredith, gan ddiolch am eu gwaith tyngedfennol gyda CYSAG a CCYSAGAU.

1. GWEDDI

Agorwyd y cyfarfod gyda gweddi gan Y Cynghorydd Menna Baines.

2. YMDDIHEURIADAU

Miriam Amlyn, Cathryn Davey, Cyng. Judith Humphreys, Cyng. Dewi W Roberts, Cyng. Cemlyn R Williams, Gwawr Maelor Williams

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

4. MATERION BRYD

Ni dderbyniwyd unrhyw fater bryd.

5. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Oherwydd nad oedd cworwm, nid oedd modd i'r Cadeirydd gadarnhau cofnodion y cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 8 Mehefin fel rhai cywir. Bydd y cofnodion yn cael eu llofnodi yn y cyfarfod nesaf.

6. DIWEDDARIAD AR Y CANLLAWIAU AR GYFER CREFYDD, GWERTHOEDD A MOESEG (CGM) O FEWN Y CWRICWLWM NEWYDD

Rhoddodd Libby Jones gyflwyniad i Aelodau CYSAG ar y Canllawiau uchod, gan gadarnhau bod Addysg Grefyddol wedi mynd drwy newidiadau sylweddol. Cyfeiriodd at y negeseuon ar gyfer CYSAG o ran y Maes Llafur Cytunedig a chynllunio y cwricwlwm. Nododd hefyd y negeseuon pwysig i ysgolion wrth gynllunio ar gyfer CGM, gan gynnwys defnydd o is-lensiau. Esboniodd hefyd, o dan Gyfraith Hawliau Dynol, y bydd y pwnc yn wrthrychol, beirniadol a phlwraliaethol. Bu iddi gloi drwy gyfeirio at y cyfle o ran dysgu proffesiynol.

Daeth yn amlwg o'r cyflwyniad bod y Canllawiau yn cyfeirio at yr angen am newidiadau mawr iawn, ac y byddai y pwnc CGM yn cynnwys argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol. Un newid arall oedd bod dilyn y pwnc yn fandadol o'r oedran 3-16, gyda manau meithrin i gynnwys darpariaeth ar gyfer CGM. Ar y llaw arall, nodwyd ôl-16 mai optio i mewn i CGM fyddai disgybl. Cadarnhawyd y bydd fersiwn o'r Canllawiau, o dan embargo, ar gael cyn y Nadolig.

Ymhelaethodd ar y negeseuon pwysig i CYSAG

Mae maes llafur cytunedig yn gyfrifoldeb yr Awdurdod Lleol, ac mae angen iddo fod mewn lle mewn da bryd er mwyn i'r ysgolion addysgu eu cwricwla newydd o fis Medi 2022 ymlaen. Gall y Canllawiau newydd fod yn sail i'r maes llafur, ond mae angen iddo beidio â bod yn rhy gaeth – efallai bydd yr is-lensiau o gymorth.

Mae angen trefnu Cynhadledd Maes Llafur Cytunedig, sydd ag aelodaeth mor eang â phosib, a nodwyd yr angen i hysbysu ysgolion o'r bwriad hwn cyn gynted â phosib.

Holwyd ymhellach am yr is-lensiau, ble cadarnhawyd nad pynciau na themâu mohonynt, ond disgyblaethau neu bersbectifau. Nodwyd, wrth benderfynu ar themâu, bydd CGM yn cael eu harwain gan y safbwyntiau hyn.

Yn dilyn yr hyn a adroddwyd gan Libby Jones, nodwyd pwysigrwydd cael presenoldeb o Adran Addysg y Cyngor i roi CYSAG ar ben ffordd gyda y newid hyn. Cwestiynwyd a fyddai modd gweithio yn rhanbarthol, a nodwyd yr angen i Aelodau CYSAG ddeall beth yw cyfraniad GwE, rôl y Cyngor a sut mae modd cydweithio.

Gan y bydd y pwnc yn fandadol, ac yn rhan greiddiol o'r cwricwlwm newydd, nodwyd efallai y bydd angen cefnogaeth ar rai ysgolion i allu gwireddu hyn.

PENDERFYNWYD Oherwydd nad oedd cworwm, nid oedd modd i'r Pwyllgor wneud penderfyniad ond derbyniwyd y cyflwyniad a diolchwyd i Libby Jones am ei chyfraniad.

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL CYSAG 2020-2021

Cadarnhawyd bod drafft o'r Adroddiad Blynyddol ar y gweill ac y byddai yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf CYSAG i'w gymeradwyo.

PENDERFYNWYD Oherwydd nad oedd cworwm, nid oedd modd i'r Pwyllgor wneud penderfyniad ond derbyniwyd diweddariad ar yr uchod ac awgrymwyd y ffordd ymlaen.

8. MATERION Y CCYSAGAU

Diolchwyd am Adroddiad Blynyddol y CCYSAGAU ar gyfer 2020-2021, Adroddiad Blynyddol Trysorydd y CCYSAGAU ar gyfer 2020- 2021, gan gynnwys y Datganiad o Gyfrifon a chofnodion y cyfarfod CCYSAGAU a gynhaliwyd 16 Mehefin 2021.

Cafwyd diweddariad o gyfarfod yr Hydref o CCYSAGAU a gynhaliwyd 23 Tachwedd 2021, ble bu iddynt dderbyn cyflwyniad ar y Cwricwlwm Newydd gan swyddog o Gonsortia Canol De Cymru, Dwyrain De Cymru a GwE. Adroddwyd yn y cyfarfod am y gefnogaeth oedd ar gael a chodwyd y pryder ei bod yn ymddangos bod CCYSAGAU De Cymru yn cael rhan greiddiol mewn cymhariaeth â'r Gogledd. Nodwyd yn benodol y pryder am y diffyg cefnogaeth gan GwE i CYSAG.

Cyfeiriwyd hefyd at y gyfres sydd wedi ei chyhoeddi gan Hodder i gyd-fynd â'r cwricwlwm newydd, a gofynnwyd i'r neges gael ei lledaenu nad yw y gyfres o reidrwydd yn addas i Gymru gan nad ydynt wedi derbyn unrhyw fewnbwn o Gymru wrth ei chreu.

Yna trafodwyd yr angen i drefnu Cynhadledd Maes Llafur Cytûn cyn Medi 2022, ac awgrymwyd efallai y gellid cynnal y cyfarfod cyntaf ar Chwefror 1af. Cadarnhawyd fod y Gynhadledd yn gorff ar wahân i CYSAG ond y byddai yn gwneud synnwyr i barhau gyda'r un aelodaeth. Yn sgil hyn awgrymwyd efallai y byddai modd ysgrifennu at y cyrff crefyddol am enwebiadau gan fod nifer o seddi gwag ar y CYSAG a'r aelodaeth wedi dirywio mewn niferoedd.

PENDERFYNWYD Oherwydd nad oedd cworwm, nid oedd modd i'r Pwyllgor wneud penderfyniad ond derbyniwyd yr adroddiadau er gwybodaeth.

Dechreuodd y cyfarfod am 2.00 p.m. a daeth i ben am 3.10 p.m.

CADEIRYDD